

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 3Co/32/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8612201333
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 05. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Šofranková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2014:8612201333.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Šofrankovej a členov senátu JUDr. Anny Ilčinovej a JUDr. Gabriely Klenkovej, PhD. v právnej veci žalobcu: Slovenská sporiteľňa, a. s., Tomášikova 48, 832 37 Bratislava, IČO: 00 151 653, zastúpený Havel, Holásek & Partners s. r. o., advokátska kancelária so sídlom Mlynské Nivy 49, 821 09 Bratislava, IČO: 36 856 584 proti žalovanému: T. S., nar. XX. XX. XXXX, bytom I. XXX, za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaného Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, Važecká 16, Prešov, zastúpeného JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom so sídlom Sovietskych hrdinov 163/66, Svidník o zaplatenie 678,82 Eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Svidník zo dňa 24. 10. 2013, č. k. 7C/72/2012-182 takto jednohlasne

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Žalobcovi a žalovanému sa nepriznáva náhrada trov odvolacieho konania.

Žalobca je povinný nahradiť vedľajšiemu účastníkovi trovy odvolacieho konania 71,39 Eur na účet JUDr. Igora Šafranka, advokáta, v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Svidník (ďalej len „prvostupňový súd“) napadnutým rozsudkom žalobu zamietol. Žalovanému náhradu trov konania nepriznal a zaviazal žalobcu zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania 212,62 Eur pozostávajúce z trov právneho zastúpenia na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Igora Šafranka do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Rozhodnutie odôvodnil zistením, že účastníci konania uzatvorili dňa 07. 04. 2006 zmluvu o splátkovom úvere č. 0620953443 vo výške 703,71 Eur s úrokovou sadzbou do konečnej splatnosti úveru vo výške 17,7 % ročne. Žalovaný sa zaviazal podľa zmluvy splácať predmetný úver v mesačných splátkach po 19,92 Eur ku dňu 20-temu v mesiaci od 20. 05. 2006. Konečná splatnosť úveru bola dohodnutá na deň 20. 03. 2011, kedy vznikla žalovanému povinnosť splatiť celú pohľadávku podľa zmluvy. Zmluvné strany si dohodli poplatok za správu úveru 1,66 Eur mesačne a ročnú percentuálnu mieru nákladov (ďalej len „RPMN“) vo výške 10,80 % ročne, pričom táto RPMN sa počas trvania zmluvy mení v prípade, ak dôjde k zmene úrokovej sadzby poplatkov alebo sa žalovaný omešká so splátkou. Úverovú zmluvu súd prvého stupňa považoval za bezúročnú a bez poplatkov z dôvodu, že táto obsahovala síce údaj o ročnej percentuálnej úrokovej sadzbe, ale tento bol nesprávny. Podľa internetovej kalkulačky RPMN pri danom úvere výška RPMN predstavovala hodnotu 25,28 %. Z písomnej špecifikácie uplatnenej pohľadávky a z výpisov z úverového účtu súd zistil, že žalovanému bol poskytnutý úver vo výške 703,71

Eur a žalovaný žalobcovi vrátil sumu 1 030,40 Eur. V tejto súvislosti súd poukázal, že žalobca v inom prípade (anonymizovaná úverová zmluva zo dňa 25. 05. 2004, ktorú v konaní predložil vedľajší účastník) postupoval voči klientovi v spornom období tak, že v zmluve uviedol pravdivú výšku RPMN. Pretože zmluva o spotrebiteľskom úvere zo dňa 07. 04. 2006 neobsahuje správnu výšku RPMN, neobsahuje počet a termíny splátok úrokov podľa § 4 ods. 2 písm. a) zákona o spotrebiteľských úveroch účinného v čase uzatvorenia zmluvy, žalobca nemôže od žalovaného požadovať zaplatenie úroku neuvedeného v zmluve. Preto súd považoval predmetný úver za bezúročný a bez poplatkov. Pretože žalobca poskytol žalovanému úver vo výške 703,71 Eur a žalovaný doposiaľ vrátil sumu 1 030,40 Eur, súd žalobu ako nedôvodnú zamietol.

O trovách konania súd rozhodol podľa ust. § 142 ods. 1 O. s. p. a úspešnému vedľajšiemu účastníkovi priznal náhradu trov konania predstavujúci trovy právneho zastúpenia a úspešnému žalovanému trovy konania nepriznal, lebo žalovaný nežiadal priznať náhradu trov konania.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že návrhu žalobcu vyhovie v celom rozsahu. Výška RPMN podľa odvolateľa bola v čase uzatvorenia úverovej zmluvy počítaná v zmysle zákonom upraveného vzorca a žalobca nemohol uviesť inú RPMN ako vypočítanú v zmysle v tom čase platných právnych predpisov. Dôsledkom takéhoto výpočtu by totiž bolo porušenie zákona, čo by okrem možných sankcií zo strany kontrolných a regulačných úradov viedlo k aplikovaniu § 4 ods. 2 písm. g) zákona o spotrebiteľských úveroch. Žalobca by sa tak pripravil o hlavný predmet svojej podnikateľskej činnosti. Navyiac zmluva uzatvorená medzi žalobcom a žalovaným spĺňa všetky zákonom požadované náležitosti, okrem iného aj povinnosť uviesť v zmluve o úvere ročnú percentuálnu mieru nákladov a táto ročná percentuálna miera nákladov bola vypočítaná podľa prílohy zákona, a preto nie je možné poskytnutý úver považovať za bezúročný a bezpoplatkový.

Vedľajší účastník k podanému odvolaniu žalobcu navrhol rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdiť. Uviedol, že hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov má v zmluve slúžiť ako číslo, na základe ktorého si vie spotrebiteľ porovnať výhodnosť tej ktorej spotrebiteľskej úverovej zmluvy. Hlavnou úlohou RPMN je ale dať spotrebiteľom odpoveď na otázku, aké je celkové navýšenie úveru vyjadrené percentom z poskytnutého úveru za rok. Žalobca si bol veľmi dobre vedomý zlého výpočtu hodnoty RPMN, podľa ktorého postupoval a bez ilúzií je vedľajší účastník presvedčený o tom, že to platí aj o ďalších bankách pôsobiacich na slovenskom trhu. Ak je ale praktika týchto akciových spoločností taká, že aj s vedomím klamania spotrebiteľa s tým nechcú z vlastnej iniciatívy skončiť, nakoľko konkurencia určite bude konať rovnako, potom nie je možné sa diviť, že takáto praktika sa môže po rokoch obrátiť proti všetkým subjektom poskytujúcim spotrebiteľské úvery, ktoré vedome klamali svojich zákazníkov presne tak, ako sa to stalo v predmetnom konaní. Na podporu tvrdení predložil rozsudok Okresného súdu Prievidza zo dňa 24. 07. 2013 sp. zn. 13C/18/2013. Na záver zdôraznil, že celé odvolanie žalobcu vyznieva tak, ako keby od súdu žiadal, aby súd ochraňoval jeho hospodárske záujmy. V spotrebiteľských veciach však ide podľa čl. 169 ods. 1 Zmluvy o fungovaní EÚ o podporu záujmov spotrebiteľov, o zaistenie vysokej úrovne ochrany spotrebiteľov, ochranu zdravia, bezpečnosti a hospodárskych záujmov spotrebiteľov, o podporu ich práv na informácie, vzdelávanie a práva združovať sa na ochranu svojich záujmov.

Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo podľa zásad upravených v ust. § 212 O. s. p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 1, 2 O. s. p. a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok je vecne správny (§ 219 ods. 1 O. s. p.).

Súd prvého stupňa vo vzťahu k inštitútu ročnej percentuálnej miery nákladov (tzv. RPMN) a dôsledkom jej nesprávneho uvedenia vychádzal zo skutkového stavu, ktorý má oporu vo vykonanom dokazovaní a vec správne právne posúdil. V priebehu odvolacieho konania sa skutkový stav nezmenil. Odvolací súd sa stotožňuje s právnym názorom súdu prvého stupňa o tom, že predmetný spotrebiteľský úver je bezúročný a bez poplatkov.

Podľa ust. § 4 ods. 3 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, pri nesplnení podmienok podľa ods. 2 je zmluva o spotrebiteľskom úvere platná, ak bol spotrebiteľovi na jej základe:

a) poskytnutý spotrebiteľský úver a spotrebiteľ ho začal čerpať alebo

b) dodaný tovar, alebo poskytnutá služba. Ak však zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa ods. 2 písm. a), b), d), j), k) a l) poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

Význam RPMN súvisí s jednoduchším orientovaním sa s spotrebiteľov pri výbere úverového produktu. V jednom číselnom vyjadrení má totiž spotrebiteľ vyjadrené celkové náklady spotrebiteľa na úver reflektujúce nielen úroky, ale aj poplatky, a to so zreteľom na dobu splácania a výšku splátok.

Žalobca uplatňuje právo zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere 703,71 Eur, ktorý sa mal zaplatiť v 58-tich mesačných splátkach po 19,92 Eur. Ročná percentuálna miera nákladov tak predstavuje v percentuálnych bodoch 24,71 % (viď č. I. 117 spisu) podľa internetovej kalkulačky (príloha k zákonu č. 258/2001 Z. z. v znení ku dňu vzniku zmluvy).

Žalobca uviedol žalovaného do omylu tým, že RPMN vyjadril označením 10,80 %. Judikatúra takéto praktiky spája s omylom v podstatnej veci (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 1 Sžo 106/2007) „ uvedení nepravdivého údaju o výške ročnej percentuálnej miere nákladov (RPMN), došlo k uvedeniu nepravdivého údaju o úrovni nákupných podmienok týkajúcich sa lízingových zmlúv a tým aj ku klamaniu spotrebiteľa“.

Používanie tejto praktiky je nekalou obchodnou praktikou (porovnaj rozsudok Súdneho dvora C-453/2010 Pereničová / S.O.S. Finance) „obchodnú praktikou, o akú ide vo veci samej, ktorá spočíva v uvedení nižšej než skutočnej ročnej percentuálnej miery nákladov v zmluve o úvere, treba kvalifikovať ako klamlivú v zmysle čl. 6 ods. 1 Smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2005/29/ES z 11. 05. 2005 o nekalých obchodných praktikách podnikateľov voči spotrebiteľom na vnútornom trhu, a ktorou sa mení a dopĺňa Smernica Rady 84/450/EHS, Smernice Európskeho parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 (smernica o nekalých obchodných praktikách), pokiaľ zapríčiňujú alebo je spôsobilá zapríčiniť, že priemerný spotrebiteľ urobí rozhodnutie o obchodnej transakcii, ktoré by inak neurobil. Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby overil, či to tak je vo veci samej. Konštatovanie nekalosti takej obchodnej praktiky predstavuje jeden z prvkov, na ktorých príslušný súd môže podľa čl. 4 ods. 1 Smernice 93/13/EHS založiť svoje posúdenie nekalosti zmluvných podmienok týkajúcich sa nákladov na úver poskytnutý spotrebiteľovi. Takéto konštatovanie však nemá priamy vplyv na posúdenie platnosti úverovej zmluvy o úvere podľa čl. 6 ods. 1 Smernice 93/13/EHS.

Uvedením nesprávneho údaju RPMN je klamaním spotrebiteľa, a preto niet dôvodu priznávať takejto praktike miernejšie dôsledky ako tie, ktoré predpokladá zákona pri neuvedení RPMN v ust. § 4 ods. 3 zákona č. 258/2001 Z. z..

Správne preto súd prvého stupňa postupoval, ak žalobu zamietol. V súlade so zásadou hospodárnosti konania odvolací súd už nevykonával dokazovanie vo vzťahu k správnosti úrokovej sadzby, pretože dôsledky pri zavádzaní ich nesprávnym vyjadrením sú obdobné.

Ak výška RPMN má slúžiť ako číslo, na základe ktorého si spotrebiteľ vie porovnať výhodnosť tej ktorej spotrebiteľskej úverovej zmluvy, potom hlavnou úlohou RPMN je dať spotrebiteľovi odpoveď na otázku aké je celkové navýšenie úveru vyjadrené percentom z poskytnutého úveru za rok. Avšak RPMN uvedená v predmetnej zmluve v zmysle vnútroštátnej úpravy nevyjadruje percentuálny podiel z dlžnej čiastky, ktorý musí spotrebiteľ zaplatiť za obdobie jedného roka v súvislosti so splátkami, správou a ďalšími výdajmi spojenými s čerpaním úveru. RPMN je vzhľadom na poplatky a ostatné náklady spotrebiteľa súvisiace so spotrebiteľským úverom vždy vyššia ako úroková sadzba úveru dohodnutá v zmluve o spotrebiteľskom úvere. Ak je ročná úroková sadzba úveru dohodnutá ako v predmetnej zmluve

vo výške 17,70 %, nemôže byť RPMN vzhľadom na dohodnuté poplatky za správu úverového účtu v nižšej výške ako je 17,70 %, no v predmetnej zmluve bola dohodnutá RPMN vo výške 10,80 % (č. I. 19 spisu), čo nezodpovedá skutočnosti.

Vzhľadom na čl. 6 ods. 1 Smernice 93/13/EHS odvolací súd zdôrazňuje, že uvedenie RPMN, síce vo výške, ktorá je v súlade s vnútroštátnou úpravou, ale ktorá nezodpovedá skutočnosti a požiadavkám komunitárneho práva na ochranu spotrebiteľa, je nekalou podmienkou. Keďže ide o nekalú podmienku je neplatná, a preto ako keby ani nebola v predmetnej zmluve o splátkovom úvere uvedená. Odvolací súd má za to, že ak aj je v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvedená RPMN, ktorá ale nezodpovedá podmienkam poskytnutého úveru, ide o klamlivý, nesprávny a zavádzajúci údaj. Neuvedenie ročnej percentuálnej miery nákladov (RPMN), resp. jej neuvedenie v skutočnej výške v zmysle § 4 ods. 2 písm. g) zákona č. 258/2001 Z. z. v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy, znamená, že poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

Za tohto stavu odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil (§ 219 ods. 1 O. s. p.).

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 224 ods. 1 O. s. p. v spojení s ust. § 142 ods. 1 O. s. p.. Žalobca v odvolacom konaní nebol úspešný a žalovaný si náhradu trov odvolacieho konania neuplatnil. V odvolacom konaní bol úspešný vedľajší účastník na strane žalovaného, a preto mu patrí právo na náhradu trov odvolacieho konania proti neúspešnému žalobcovi. Jeho trovy pozostávajú z trov právneho zastúpenia podľa vyhlášky č. 655/2004 Z. z. (ďalej len „vyhlášky“) za jeden úkon právnej služby vo výške 51,45 Eur - vyjadrenie k odvolaniu podľa § 14 ods. 1 písm. b) vyhlášky (pri tarifnej hodnote veci 678,82 Eur) + 8,04 Eur režijný paušál (podľa § 16 ods. 3 vyhlášky) + 11,90 Eur DPH (20 % z 59,49 Eur). Žalobca je preto povinný nahradiť vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovaného trovy odvolacieho konania v celkovej výške 71,39 Eur na účet jeho právneho zástupcu tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.